

Notat

Udlændinge- og Integrationsministeriet

KOMMENTERET OVERSIGT over

høringssvar om forslag til lov om ændring af lov om ændring af dansk indfødsret og udlændingeloven (Ophævelse af solnedgangsklausul).

I. Høringen

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet (Advokatsamfundet), Amnesty International, Børnerådet, Børne- og Kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Datatilsynet, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Domstolsstyrelsen, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), HK/Danmark, Indvandrermedicinsk Klinik ved Odense Universitetshospital, Indvandreradvisningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsligaen), Landsforeningen Adoption og Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisation af kvindekri-secentre (LOKK), Mellempfolkeligt Samvirke, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Red Barnet, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, samtlige byretter, SOS mod Racisme, UNHCR, Work-live-stay southern denmark, Ældresagen, Ægteskab uden Grænser, Aarhus Erhverv / International Community og 3 F.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Advokatrådet (Advokatsamfundet), Børnerådet, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark,

8. oktober 2020

Indfødsret
Slotsholmegade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sagsbehandler
Maria Frederikke Grau-Keller

Sags nr. 2020 - 16792
Akt-id 6741413

Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre, Institut for Menneskerettigheder, KL, Landsforeningen Adoption og Samfund, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, samt lige byretter, UNHCR, Østre Landsret og Ældresagen.

De modtagne høringssvar vedlægges.

Følgende har afgivet høringssvar, men har ikke haft bemærkninger til lovforslaget:

Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Den Katolske Kirke i Danmark, Den Katolske Kirke i Danmark, KL, Landsforeningen Adoption og Samfund, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Etniske Minoriteter og Ældresagen.

Østre Landsret og samtlige byretter har ikke ønsket at udtale sig om lovudkastet.

Nedenfor gennemgås de indkomne høringssvar opdelt efter emner. Under hvert emneområde angives de enkelte myndigheders og organisationers hovedsynspunkter samt Udlændinge- og Integrationsministeriets kommentarer hertil. Udlændinge- og Integrationsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

Bemærkninger, der ikke vedrører lovforslaget, indgår ikke i høringsoversigten.

II. Høringssvarene

1. Generelle bemærkninger

Datatilsynet har anført, at tilsynet forudsætter, at reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven vil blive iagttaget i forbindelse med eventuel behandling af personoplysninger foranlediget af lovforslaget.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at de foreslåede regler vil blive administreret i overensstemmelse med øvrig gældende ret, herunder reglerne i databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven.

2. Ophævelse af solnedgangsklausul

Advokatrådet finder, at ophævelse af solnedgangsklausulen vil være en teknisk ændring, og at der dermed ikke er lagt op til en grundigere behandling af lovens indhold. Det er Advokatrådets opfattelse, at man inden ophævelse af solnedgangsklausulen bør behandle lovens indhold i dybden, henset til at der nu ikke længere er tale om en akut hastede situation. Advokatrådet opfordrer i den forbindelse til, at man ser indgående på de sager, som allerede er behandlet, herunder inddrager erfaringer fra de borgere og eventuelt deres advokater, som har gjort brug af muligheden for at anke myndighedernes afgørelse til domstolene.

Institut for Menneskerettigheder har anført, at instituttet anser det for væsentligt, at der ved vurderingen af lovens konsekvenser for retssikkerheden indgår erfaringer fra domstolsprøvelse af afgørelser om administrativ frakendelse af

statsborgerskab. Instituttet anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet sætter fremsættelsen af forslaget om ophævelse af udløbsbestemmelsen i bero for at afvente udfaldet af de 3 verserende sager ved domstolene, evt. således at udløbsdatoen for reglerne om administrativ frakendelse af dansk statsborgerskab forlænges med nogle år. Instituttet finder, at det på baggrund af de nuværende oplysninger i lovudkastet om lovens anvendelse i praksis ikke kan vurderes, om den gældende ordning i fornødent omfang kan sikre retssikkerheden i sager om administrativ frakendelse af dansk statsborgerskab. Instituttet anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet i bemærkningerne redegør for, hvordan retssikkerheden nærmere er varetaget i de 5 sager, hvor personer administrativt har fået frataget deres danske statsborgerskab.

Den Danske Dommerforening har påpeget, at det synes unødvendigt tidligt at fremsætte forslag om ophævelse af solnedgangsklausulen, da det foreliggende materiale til vurdering af loven er talmæssigt spinkelt, og der foreligger endnu ikke domstolsafgørelser i de sager, det er indbragt for domstolene. Dommerforeningen opfordrer til at udskyde lovforslaget til foråret 2021 med henblik på inden da at kunne få et mere udbygget grundlag for at vurdere, om solnedgangsklausulen bør ophæves eller forlænges.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at ministeriet ikke er bekendt med en tidsramme for, hvornår der kan forventes endelige afgørelser i de påklagede sager ved domstolene, og at loven automatisk ophæves den 1. juli 2021, hvis solnedgangsklausulen ikke er blevet ophævet forinden denne dato. På baggrund af de erfaringer, der allerede er gjort, er det ministeriets opfattelse, at loven har været med til i højere grad end tidligere at sikre, at personer, der har udvist en handling, der er til alvorlig skade for landets vitale interesser, ikke kommer til Danmark. Det er derfor afgørende, at loven ikke automatisk ophæves den 1. juli 2021, således at loven også efter denne dato kan være med til at værne mod, at fremmedkrigere kommer til Danmark. Måtte der på baggrund af fremtidige erfaringer fra de verserende sager ved domstolene opstå behov for justeringer af loven, vil dette kunne håndteres ved evt. senere ændringer af loven.

3. Bemærkninger vedrørende retsgarantier

Retspolitisk Forening har bemærket, at en ophævelse af den pågældende solnedgangsklausul kan indebære varige, alvorlige forringelser af de retsgarantier, der ellers gælder for personer, som søger en uafhængig domstols afgørelse af sager mellem staten og individuelle personer. Risikoen for svækkelse af retsgarantierne fremgår af, at Udlændinge- og Integrationsministeriet i alle de sager, i alt 3, som hidtil er indbragt for domstolene og pt. verserer, har fortolket fratagelseslovens regler og bemærkninger således, at princippet om ligestilling mellem en sags parter (den såkaldte equality in arms-regel) og andre helt grundlæggende retsgarantier i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om retfærdig rettergang ikke gælder i denne slags sager. Det bestrider de respektive modparter, men domstolene har endnu ikke afgjort disse processuelle tvister. Foreningen anbefaler, at lovforslaget trækkes tilbage.

Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder har noteret sig, at administrativ fratagelse behandles i overensstemmelse med forvaltningslovens almindelige regler. Komitéen anser det dog som særdeles usikkert, om det reelt er en mulighed at iagttage disse regler over for personer, der befinder sig i udlandet, herunder i krigszoner. Det anføres hertil, at komitéen mener, at muligheden for at pågældende bliver underrettet via e-boks eller Statstidende formentlig ikke er til stede i Syrien. Komitéen mener desuden, at fratagelse af statsborgerskab efter magtfordelingsl ren bør ske ved en uafhængig domstol, hvor pågældende er underrettet om sagens indhold og årsag og har ret til at forsvare sig og indkalde og afhøre vidner. Komitéen mener ikke, at denne rettighed kan erstattes ved at udpege en særlig advokat til at varetage partsbef jelserne, men at klageren selv skal have adgang til at være til stede under sagen, enten personlig eller via video-link. Komitéen har desuden anført, at kriteriet for administrativ fratagelse "udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for landets vitale interesser" er for upræcist. Komitéen anfører endvidere, at usikkerheden om handlingen, der omfattes af loven, forstærkes ved, at ministeren i en pressemeddelelse oplyser, at loven retter sig mod "mænd og kvinder, der har begået eller støttet uhyrelige forbrydelser og som har forrådt det danske samfund". Komitéen mener dermed, at der ifølge ministeren således skal foretages en strafferetlig vurdering.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater bemærker, at lovforslaget reelt fratager den danske statsborger muligheden for at få prøvet fratagelsen ved domstolene, og at der ikke er en reel mulighed for inden fristen at anmode om domstolsbehandling.

Røde Kors forholder sig kritisk til risikoen for de facto manglende domstolsprøvelse ved den administrative fratagelse af statsborgerskab. Det er et brud med retssikkerheden, at en s  fundamental rettighed som statsborgerskab kan frakendes administrativt. Røde Kors er videre bekymret for, at den foreslåede praksis kan medføre, at borgere kan frakendes statsborgerskab uden at være bekendt med afgørelsen. Denne praksis kan i værste tilfælde medføre, at det kan blive yderst vanskeligt at udøve retten til efterfølgende domstolsprøvelse og dermed muligheden for at få omstødt afgørelsen, hvis pågældende ikke er bekendt med afgørelsen inden for den foreslåede korte tidsfrist på fire uger. Det er væsentligt, at der sikres en individuel prøvelse ved domstolene (access to court). Røde Kors har anført, at det er et afgørende princip i den humanitære folkeret, at brud på krigens regler retsforfølges. I tilfælde af at en dansk statsborger har krænket krigens regler, er Danmark forpligtet til at retsforfølge pågældende. Myndighederne bør derfor være opmærksomme på ikke at handle i strid med dette princip i tilfælde af fratagelse af statsborgerskab for borgere, der bør retsforfølges i henhold til folkeretten for krigsforbrydelser, folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krænkelse af grundlæggende menneskerettigheder som fx tortur og umenneskelig behandling.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker for så vidt angår spørgsmålene om retssikkerhedsgarantier, at det fremgår af pkt. 2.1.6 i bemærkningerne til udkastet til lovforslaget, at en afgørelse om administrativ fratagelse er en afgørelse i

forvaltningslovens forstand. Pågældende er således som udgangspunkt omfattet af de retssikkerhedsgarantier, som følger af forvaltningsloven og forvaltningsretten, herunder bl.a. partshøring, ret til at afgive udtalelse og begrundelse. Hertil kommer, at de almindelige principper for forvaltningens vurdering af oplysningernes rigtighed og troværdighed (bevisvurderinger) tillige finder anvendelse. Bevisbedømmelser i sager om administrativ fratagelse af statsborgerskab skal være saglige og konkrete. Da fratagelse af statsborgerskab udgør en indgribende foranstaltning, er kravene til bevissikkerhed højere, end når forvaltningen træffer begunstigende afgørelser. Det kan eksempelvis betyde, at myndighederne efter omstændighederne foretager mere omfattende undersøgelser, inden der træffes afgørelse.

Som det fremgår under pkt. 2.1.1 om domstolsprøvelse i bemærkningerne til udkastet til lovforslaget, kan administrative afgørelser om fratagelse af statsborgerskab indbringes for domstolene i medfør af grundlovens § 63.

Det fremgår endvidere af pkt. 2.2 i bemærkningerne til udkastet til lovforslaget, at der siden lovens vedtagelse er der truffet afgørelse om administrativ fratagelse af dansk statsborgerskab i 6 sager vedrørende personer, som opholder sig i udlandet. Det har i alle 6 tilfælde været vurderingen, at de pågældende var dobbelt statsborgere. Der er i alle tilfælde blevet foretaget partshøringer via e-boks, da ingen af de 6 personer har været undtaget fra Offentlig Digital Post, ligesom afgørelserne i alle sagerne er blevet meddelt gennem e-boks. I 3 af disse sager har de pågældende personer og deres partsrepræsentanter efter at have modtaget afgørelserne i e-boks påklaget den administrative afgørelse om fratagelse af statsborgerskab til domstolene. I de 3 sager er indbringelse for domstolene sket inden 4 uger efter afgørelsens meddelelse, og reglerne om partsindsigt er blevet iagttaget. Der er endnu ikke afsagt dom i nogen af sagerne. I ingen af disse sager har der været oplysninger, der kræver særlig domstolsbehandling, jf. pkt. 2.1.1 i udkastet til lovforslaget om den særlige procedure, som er etableret i de tilfælde, hvor justitsministeren har vurderet, at en person har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for Danmarks vitale interesser, og afgørelsen således i væsentligt omfang hviler på oplysninger, der af sikkerhedsmæssige grunde ikke kan videregives til den person, vurderingen angår.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at det som udgangspunkt er muligt at partshøre via e-boks, selvom den pågældende er rejst ud af landet. Det følger af lov om Digital Post fra offentlige afsendere, at hvis en fysisk person, der er tilsluttet efter stk. 1 (krav om obligatorisk tilslutning for fysiske personer på 15 år eller derover med bopæl eller fast ophold i Danmark), ikke længere har bopæl eller fast ophold i Danmark, fortsætter tilslutningen efter stk. 1 uændret, medmindre den pågældende anmoder om fritagelse. I tilfælde, hvor pågældende er undtaget fra Offentlig Digital Post eller har anmodet om fritagelse efter udrejsen af Danmark, afhænger partshøringen af, hvorvidt det er forbundet med væsentlige vanskeligheder at partshøre den pågældende, jf. § 19, stk. 2, nr. 5, 2. led i forvaltningsloven. Det er eksempelvis ikke muligt at partshøre i tilfælde, hvor ministeriet ikke er bekendt med den pågældendes opholdssted. Der henvises i den forbindelse

til ombudsmandens udtalelse refereret i FOB 2006.414. Administrativ fratagelse af statsborgerskab skal efter almindelige forvaltningsretlige regler meddeles til den person, afgørelsen træffes over for. Meddelelse kan bl.a. ske via Offentlig Digital Post. I tilfælde, hvor det trods rimelige bestræbelser herpå ikke er muligt på andre måder, herunder via Offentlig Digital Post, at meddele bortfaldet til den pågældende, vil der blive optaget en meddelelse i Statstidende om, at den pågældendes statsborgerskab er frataget, og at nærmere oplysninger kan fås ved henvendelse til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Det vil ikke af den optagne meddelelse fremgå, hvad baggrunden for fratagelsen er.

Det kan endvidere bemærkes, at det forhold, at man har bragt sig selv i en situation, hvor man ikke kan tilgå partshøring eller lignende, ikke kan medføre, at staten bør sørge for, at afgørelser for eksempel automatisk indbringes for domstolene. Hertil kommer, at det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at en forvaltningsmyndighed bl.a. har pligt til at genoptage en afgørelse, hvis nye væsentlige faktiske omstændigheder kommer for dagen, efter at afgørelsen blev truffet, og det ikke kan udelukkes, at myndigheden på baggrund af disse nye forhold ville have truffet en anden afgørelse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet indsatte på baggrund af høringssvarene til lovforslag nr. L 38 om ændring af lov om dansk indfødsret og udlændingeloven (Fratagelse af statsborgerskab fra fremmedkrigere m.v.) § 8 F, således at Københavns Byret undtagelsesvis kan tillade en indbringelse efter 4 uger. Det er endvidere præciseret i bestemmelsen, at sagen skal være indbragt inden 4 uger "efter afgørelsens meddelelse".

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder ikke anledning til at ændre lovforslaget, således at der fx sker en automatisk indbringelse af afgørelsen for domstolene. Baggrunden for den valgte ordning er, at det er ministeriets vurdering, at den pågældende selv vil have mulighed for at varetage sine interesser under behandlingen af den administrative sag, herunder i forbindelse med partshøring, hvorfor afgørelsen ikke vil have en sådan karakter, at der er behov for en automatisk efterprøvelse af afgørelsen.

Med hensyn til spørgsmålet om overholdelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 6 om retfærdig rettergang, kan der henvises til pkt. 3.1.3.1 i lovforslag nr. L 38 om ændring af lov om dansk indfødsret og udlændingeloven (Fratagelse af statsborgerskab fra fremmedkrigere m.v.), som fremsat den 22. oktober 2019, og som er trykt i Folketingstidende 2019-2020, A, som fremsat, hvoraf det fremgår, at det er vurderingen, at sager om administrativ fratagelse af statsborgerskab på baggrund af en udvist handle måde, der er til alvorlig fare for Danmarks vitale interesser, ikke udgør straffesager i EMRK's forstand.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker endvidere, at det fremgår af § 8 F, stk. 5, i indfødsretsloven, at retten bestemmer, hvordan den, der efter § 8 B, stk. 3, har fået frataget sin danske indfødsret, i tilfælde af at vedkommende opholder sig i udlandet, får lejlighed til at udtale sig over for retten. Der kan i den forbindel-

se henvises til de specielle bemærkninger til § 8 F, stk. 5, i lovforslag nr. L 38 om ændring af lov om dansk indfødsret og udlændingeloven (Fratagelse af statsborgerskab fra fremmedkrigere m.v.), som fremsat den 22. oktober 2019, og som er trykt i Folketingstidende 2019-2020, A, som fremsat, hvoraf det fremgår, at retten kan bestemme, at den der har fået frataget sin danske indfødsret, og som opholder sig i udlandet, kan få lejlighed til at udtale sig over for retten i forbindelse med domstolsprøvelsen af afgørelsen om fratagelsen eksempelvis ved anvendelse af telekommunikation (telefon- eller videoforbindelse), ved en indenretlig afhøring foretaget i det land, hvor den pågældende opholder sig, eller ved fremlæggelse af en eller flere skriftlige erklæringer fra den pågældende.

Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at retssikkerheden er sikret ved, at den administrative fratagelse er ledsaget af nødvendige processuelle garantier, herunder partsrettigheder og muligheden for at indbringe afgørelsen for domstolene.

Om muligheden for at retsforfølge personer for brud på krigens regler bemærkes, at det vil bero på en konkret vurdering efter reglerne om dansk straffemyndighed i straffelovens §§ 6-9 a, hvorvidt fratagelse af den pågældendes danske statsborgerskab udelukker, at den pågældende vil kunne blive retsforfulgt i Danmark, hvis den pågældende kommer til landet. Dette forudsætter dog som udgangspunkt, at den pågældende ikke er retsforfulgt for den samme handling i udlandet, f.eks. det land hvor den pågældende handling er begået, eller hvor den pågældende har bopæl, jf. straffelovens §§ 10 a og 10 b.

4. Statsløshed

Røde Kors har anført, at forpligtelsen til at undgå statsløshed ikke bliver mødt, hvis tilbagekaldelsen af dansk statsborgerskab resulterer i statsløshed – selv hvis den pågældende person er kvalificeret til at kunne ansøge om statsborgerskab i et andet land.

UNHCR anser det for problematisk, at man med lovforslaget tillader fratagelse af dansk statsborgerskab fra personer, der forventes at være berettigede til et andet statsborgerskab, som de endnu ikke har erhvervet. UNHCR mener, at der i sådanne tilfælde er en høj risiko for, at pågældende person bliver statsløs. UNHCR påpeger, at ifølge paragraf 82 i UNHCR's Guidelines on Statelessness No. 5, skal en stat ved fratagelse af statsborgerskab vurdere, om den pågældende ved afgørelsen om fratagelse af statsborgerskabet derved bliver statsløs. UNHCR anfører i den forbindelse, at det er spørgsmålet om, hvorvidt pågældende bliver statsløs ved fratagelsen, og ikke hvorvidt den pågældende er berettiget til et andet statsborgerskab, der er relevant til formålet om at forhindre statsløshed. UNHCR bemærker, at hvis pågældende har en verserende sag om statsborgerskab i en anden stat, som endnu ikke er afsluttet, så kan den pågældende ikke ses for at have et andet statsborgerskab. Det bemærkes endvidere af UNHCR, at der ved administrativ fratagelse af statsborgerskab, hvor den pågældende ikke befinder sig i landet, ikke vil kunne udøves en effektiv partshøring, hvorfor der ikke bør ske fratagelse af statsborgerskab in absentia.

Udlændinge- og Integrationsministeriet kan henvise til pkt. 3 i lovforslag nr. L 38 om ændring af lov om dansk indfødsret og udlændingeloven (Fratagelse af statsborgerskab fra fremmedkrigere m.v.), som fremsat den 22. oktober 2019, og som er trykt i Folketingstidende 2019-2020, A, som fremsat, om lovforslagets overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Det fremgår af dette punkt, at det er ministeriets vurdering, at en person ikke bliver frataget sit statsborgerskab til statsløshed, hvis den pågældende har mulighed for at opnå et andet statsborgerskab ved den blotte registrering hos et andet lands myndigheder, uden at der er efterladt et skøn til disse myndigheder, og at personen i en sådan situation derfor ikke vil kunne påberåbe sig konventionernes beskyttelse mod at blive frataget sit statsborgerskab.

5. Børn

Røde Kors bemærker, at myndige borgere, som lovforslaget er rettet mod, kan have børn med dansk statsborgerskab, der befinder sig med dem i en krigszone. Børnene udgør en særlig sårbar gruppe, og de danske myndigheder bør over for denne gruppe tage de fornødne initiativer for at bringe dem i sikkerhed uanset eventuelle tiltag i forhold til deres forældre.

Børnerådet har anført, at de har kendskab til aktuelle sager, hvor børn med dansk statsborgerskab er i voldsomme og potentielt livstruende og skadende situationer, fordi deres forældres statsborgerskab er blevet frataget administrativt. Børnerådet anfører endvidere, at når forældrene fratages deres danske statsborgerskab og afholdes fra at komme tilbage til Danmark, betyder det i praksis, at børnene heller ikke kan komme tilbage til Danmark. Derudover anfører Børnerådet, at Center for Terroranalyse i marts 2020 kom med en vurdering, hvor det udtrykkeligt fremgår, at det er usandsynligt, at der udgår en aktuell terrortrussel fra børn af personer udrejst fra Danmark til konfliktzonen. Børnerådet mener, at lovforslaget gør, at myndighederne fastholder børn i krigszoner, hvor deres helbred og liv er i fare, og de er i alvorlig risiko for radikaliserings. Børnerådet mener, at børn aldrig skal bøde for deres forældres handlinger, hvorfor de er i mod, at solnedgangsklausulen udgår.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.5 om retsvirkning, at fratagelsen af en forælders statsborgerskab ikke medfører, at den pågældendes børn under 18 år fratages deres statsborgerskab.

Som det videre fremgår af pkt. 2.1.3 om proportionalitetsvurdering i bemærkningerne til udkastet til lovforslaget, skal der i forbindelse med udlændinge- og integrationsministerens afgørelse om fratagelse af dansk indfødsret foretages en konkret proportionalitetsafvejning af fratagelsens betydning for den pågældende sammenholdt med handlemådens grovhed. Proportionalitetsvurderingen er på linje med den proportionalitetsafvejning, der skal foretages ved domstolene i forbindelse med frakendelse efter § 8 B, stk. 1, i indfødsretsloven, som omhandler frakendelse af dansk indfødsret for personer, der er dømt for overtrædelse af

straffelovens kapitel 12 og 13. Den betydning, som fratagelse af dansk indfødsret har for en person, må bero på en konkret vurdering af den pågældendes forhold. Ved denne vurdering lægges der navnlig vægt på personens tilknytning her til landet og til udlandet, herunder det eller de lande, den pågældende tillige er statsborger i. Der lægges i den forbindelse bl.a. vægt på varigheden og karakteren af en persons ophold i Danmark og i udlandet samt en persons aktuelle familiemæssige forhold her i landet og i udlandet samt den pågældendes rødder, herunder om familien har en langvarig tilknytning til Danmark. Den pågældendes alder og omstændighederne omkring den pågældendes handlemåde vil indgå i proportionalitetsvurderingen.

Hvis et barn med dansk statsborgerskab ankommer til Danmark, har barnet ret til at opholde sig i Danmark. Hvis forælderen, der er blevet frataget sit statsborgerskab, indgiver en ansøgning om opholdstilladelse vil udlændingemyndighederne vurdere, om der foreligger sådanne helt ekstraordinære omstændigheder, der gør, at der skal meddeles opholdstilladelse i Danmark under henvisning til Danmarks internationale forpligtelser, f.eks. EMRK artikel 8. Sådanne omstændigheder kunne muligvis tænkes at forekomme i en sag hvor den, der har fået frataget sit danske statsborgerskab, har et barn i Danmark, der er dansk statsborger, og som ellers ikke vil have nogen fast omsorgsperson hos sig her i landet.

5. Lov nr. 1057 om ændring af lov om dansk indfødsret og udlændingeloven (Fratagelse af statsborgerskab fra fremmedkrigere m.v.)

Den 24. oktober 2019 vedtog Folketinget lov nr. 1057 om ændring af lov om dansk indfødsret og udlændingeloven (Fratagelse af statsborgerskab fra fremmedkrigere m.v.). Lovforslaget var i høring fra den 14. oktober 2019 til den 21. oktober 2019.

Følgende myndigheder og organisation m.v. har i deres høringssvar til nærværende lovforslag henvist til deres afgivne høringssvar i forbindelse med lovforslag om ændring af lov om dansk indfødsret og udlændingeloven (Fratagelse af statsborgerskab fra fremmedkrigere m.v.):

Advokatrådet (Advokatsamfundet), Børnerådet, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening og Røde Kors.

Til orientering vedlægges Udlændinge- og Integrationsministeriets høringsnotat samt høringssvar afgivet i forbindelse med lov nr. 1057 om ændring af lov om dansk indfødsret og udlændingeloven (Fratagelse af statsborgerskab fra fremmedkrigere m.v.).

III. Lovforslaget

Der er foretaget en række mindre lovtekniske ændringer af lovudkastet.